

Stichting Behoud Monumenten Brabant

Werkplan en begroting 2018

Werkplan Stichting Behoud Monumenten Brabant 2018

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding
- 2 Bedrijfsvoering Stichting Behoud Monumenten Brabant
3. Monumentenhuis Brabant B.V.
4. Restauratie Opleidingsproject - Zuid
5. Revivak
6. Overige projecten
 - A) Religieus erfgoed
 - B) Boerderijen
7. Partners
8. Bijdrage aan de Brabantse monumentenzorg
9. Begroting

1. Inleiding

Stichting Behoud Monumenten Brabant wil graag “het huis” zijn waar de verschillende bij de monumentenzorg in Noord-Brabant betrokken partijen aan tafel kunnen aanschuiven voor het uitwisselen van informatie, om activiteiten op elkaar afstemmen, voor het bundelen van de krachten en om concrete samenwerking te realiseren. Met name op het gebied van vakmanschapsbevordering vervult ze die rol.

Al jaren timmert Stichting Behoud Monumenten Brabant als coördinator van ROP-Zuid aan de weg. Ook in 2018 blijft ze dat doen. Het gaat hier vooral om het realiseren van concrete leer-werkplaatsen voor toekomstige restauratieleerlingen.

Omdat de opleidingsstructuur voor het restauratievakgebied dusdanige beperkingen laat zien met als gevolg dat de instroom en doorstroming van restauratieleerlingen heel beperkt is, is in het kader van Interreg V het project “Revivak” (Revival Vakmanschap) ontwikkeld. Dit is een samenwerkingsproject van 12 partners, waarvan 4 uit Zuid-Nederland en 8 uit Vlaanderen met als doel: *behoud en stimulering van werkgelegenheid in de vakmanschapsberoepen, vooral in de bouw- en restauratieopleidingen*. Stichting Behoud Monumenten Brabant treedt op als projectverantwoordelijke van Revivak.

Revivak is gestart in 2016 en loopt door tot 2019. Het project vraagt veel inzet van onze organisatie, maar is meer dan de moeite waard. Het is maatschappelijk gezien een zeer betekenisvol project, alsook in bedrijfsmatig opzicht levert het geen windeieren op. Het Revivak-project heeft een eigen financieel-administratieve organisatie, die vanuit het Interreg-bureau wordt bijgehouden en gecontroleerd.

De financiële opbrengsten van Revivak die betrekking hebben op onze organisatie worden verwerkt in de jaarrekening van Stichting Behoud Monumenten Brabant.

Vanuit haar initiële rol op het gebied van vakmanschapsbevordering gaat Stichting Behoud Monumenten Brabant het komend jaar verder met het verkennen van de mogelijkheden om een provinciaal restauratiecentrum te ontwikkelen. De insteek is om een gedragen, nieuwe structuur voor vakmanschapsopleidingen van de grond te krijgen.

Een andere belangrijke pijler van Stichting Behoud Monumenten Brabant is de deelname in Monumentenhuis Brabant B.V. De omzet van Monumentenhuis Brabant B.V. laat vanaf 2016 een stijgende lijn zien. Dat heeft een doorwerking in het resultaat van Stichting Behoud Monumenten Brabant. Ook in 2018 is de verwachting dat er een positief resultaat kan worden geboekt.

Drs. Harrie Maas,
directeur

2. Bedrijfsvoering Stichting Behoud Monumenten Brabant

In de statuten van Stichting Behoud Monumenten Brabant staat als doelstelling aangegeven: het bevorderen van de kwaliteit van de integrale monumentenzorg in de provincie Noord-Brabant, zowel wat betreft gebouwde monumentale objecten, cultuurlandschappen als de archeologische monumentenzorg, dit in de meest ruime zin des woords.

De stichting kent verder de volgende subdoelstellingen:

- a) Het ondersteunen van de Noordbrabantse gemeenten bij de decentrale uitvoering van de gebouwde en archeologische monumentenzorg. Dit ligt in het verlengde van de doelstellingen van Stichting Monumentenhuis Brabant, met welke organisatie Stichting Behoud Monumenten Brabant een personele unie vormt.

De ondersteuningsbehoefte van gemeenten is heel divers, variërend van het opstellen van een gemeentelijke monumentenlijst, het beoordelen van archeologische rapporten, het detacheren van monumentambtenaren, het vervaardigen van een restauratiebestek, het verzorgen van een subsidieaanvraag t.b.v. een herbestemmingsproject tot directievoering bij restauratiewerkzaamheden. Voor deze activiteiten is Monumentenhuis Brabant BV opgericht, waarvan Stichting Behoud Monumenten Brabant de enige aandeelhouder is.

- b) Het bieden van een platform, waarop de verschillende bij de monumentenzorg betrokken partijen in Noord-Brabant informatie uitwisselen, de krachten bundelen en tot samenwerking komen. Dit resulteert in vele contacten en samenwerkingspartners (zie hoofdstuk 6).

Om uitvoering te geven aan de gestelde doelen is een zakelijke, slagvaardige organisatie én aanpak nodig.

Organisatie

Een effectief en efficiënt werkende organisatie, waarin medewerkers professioneel, deskundig en klantgericht dienstverlening verzorgen, is de basis om onze missie te kunnen verwezenlijken. Dit willen we gestalte geven in de vorm van een kleine regie-organisatie. De slogan “Small is beautiful” spreekt in dit verband zeer aan, onder meer om bedrijfsrisico’s zo veel mogelijk te beperken. In geval er uitbreiding van werkzaamheden is, zal in eerste instantie worden geprobeerd medewerkers uit onze “flexibele schil” aan te trekken of personen op projectbasis in te zetten.

Voor de uitvoering van het Revivak-project is het nodig om te beschikken over een ervaren projectleider, die over de nodige kennis beschikt en ervaring heeft met Interreg-projecten. Daartoe is de heer P. van Oers aangesteld met een dienstverband voor bepaalde tijd voor 10 uur per week gedurende de looptijd van het Revivak-project.

In 2017 zijn twee nieuwe medewerkers aangetrokken: mevrouw M. Dekkers - van de Looi (dienstverband voor onbepaalde tijd) en de heer M. de Jong (dienstverband voor bepaalde

tijd). Beiden zijn breed inzetbaar (o.a. waardestellend onderzoek, detachering als monumentenambtenaar). Het dienstverband van mevrouw E. de Rooij wordt per 31 december 2017 beëindigd.

Per 1 januari 2018 zijn bij Stichting Behoud Monumenten Brabant 8 personen werkzaam met in totaal 6 fte. Naast de eigen projecten van Stichting Behoud Monumenten Brabant, worden de medewerkers ingezet voor de uitvoering van de taken van:

- a) Stichting Monumentenhuis Brabant tegen een uurtarief van € 72,- per uur (prognose 2018: directe ureninzet 2150 uur en indirecte inzet 175 uren);
- b) Monumentenhuis Brabant BV;
- c) Stichting Advisering Monumenten en Ruimtelijke Kwaliteit Brabant.

Om op een goede wijze invulling te kunnen geven aan haar taak- en werkveld is het nodig dat binnen het personeelsbestand van Stichting Behoud Monumenten Brabant een aantal kernkwaliteiten aanwezig is, namelijk op het gebied van:

- beleidsontwikkeling;
- uitvoering/aansturing projecten;
- detachering bij gemeenten;
- waardestelling monumenten;
- culturele planologie en gebiedsgerichte monumentenzorg;
- herbestemming;
- archeologie;
- restauratie opleidingsprojecten.

De meeste werknemers zijn multifunctioneel en kunnen op meerdere terreinen worden ingezet. In geval aanvullende deskundigheid nodig is, wordt die ingehuurd. Dat geldt ook voor het secretariaat. Dit wordt zo klein mogelijk gehouden. Indien nodig wordt tijdelijk, op flexibele basis, extra personeel ingezet.

Als enige aandeelhouder van Monumentenhuis Brabant BV is het zaak om de bedrijfsrisico's hier ook zo goed mogelijk afgedekt te hebben. Dit wordt gedaan door – buiten de inzet van het personeel van Stichting Behoud Monumenten Brabant – externen op projectbasis in te huren. Dit heeft tot op heden goed gewerkt.

Stichting Behoud Monumenten Brabant is gehuisvest aan de Markt 9 te Geertruidenberg. Het pand wordt gehuurd van Schoonzicht Vastgoed.

Bestuur

Het bestuur van Stichting Behoud Monumenten Brabant bestond eind 2017 uit de volgende personen:

- voorzitter: de heer W.J.A. Raaphorst
- secretaris: vacature
- penningmeester: de heer J.L.W. van Dijk
- bestuursleden: de heer G.A.A.J. Janssen, vicevoorzitter
de heer drs. R.H. Augusteijn

3. Monumentenhuis Brabant B.V.

Stichting Behoud Monumenten Brabant heeft een direct belang bij een positieve ontwikkeling van Monumentenhuis Brabant B.V. Als enige aandeelhouder van Monumentenhuis Brabant B.V. is zij gebaat bij een positief rendement van deze organisatie.

Bovendien biedt winstgevendheid van Monumentenhuis Brabant B.V. mogelijkheden voor Stichting Behoud Monumenten Brabant om initiatieven te nemen die bijdragen aan het verbeteren of versterken van de kwaliteit van de integrale monumentenzorg in Noord-Brabant. Die initiatieven leiden later vaak weer tot omzet voor Monumentenhuis Brabant B.V., zodat het mes aan twee kanten snijdt.

De (netto) omzet van Monumentenhuis Brabant heeft zich de laatste jaren als volgt ontwikkeld:

2008	: € 487.332,-
2009	: € 471.256,-
2010	: € 331.170,-
2011	: € 265.142,-
2012	: € 250.362,-
2013	: € 257.672,-.
2014	: € 250.366,-.
2015	: € 253.749,-.
2016	: € 281.685,-.

Voor 2017 is in de begroting een bedrag van € 260.000,- opgenomen. Omdat de omzet in 2017 zich voorspoedig heeft ontwikkeld, is de prognose van de omzet in 2018 verhoogd naar € 300.000,-.

4. Restauratie Opleidingsproject-Zuid

Voor de instandhouding van ons erfgoed zijn vakmensen nodig die met kennis van zaken de noodzakelijke werkzaamheden kunnen uitvoeren. Zonder vakbekwame mensen lopen monumenten feitelijk gevaar. Het is al te vaak voorgekomen dat door een onbekwame en ondeskundige uitvoering van werkzaamheden schade is toegebracht aan monumenten. Dat betekent dan ook dat (subsidie)gelden niet doelmatig en efficiënt zijn besteed. Om dat te voorkomen is vanuit de bouwsector, het ministerie van OCW en de provinciale overheden het zogenoemde Restauratie Opleidingsproject (ROP) opgericht.

Probleem van de restauratiesector is dat zowel de instroom als de doorstroming van restauratieleerlingen heel beperkt is.

Doelstellingen

Het doel van het ROP is:

- het op peil houden van het nodige aantal vaklieden in de restauratie, waaronder timmerlieden, metselaars, dakdekkers, schilders en de gespecialiseerde aannemerij, ten behoeve van het herstel en de instandhouding van monumentale gebouwen;
- het in stand houden, ontwikkelen, stimuleren en mede uitvoeren van opleidingen in de restauratie teneinde het vakmanschap in de restauratiesector te behouden en de kwaliteit van de vaklieden te versterken;
- het in kaart brengen van de behoefte aan vaklieden in de restauratie in relatie tot de ontwikkeling van de restauratiemarkt teneinde zo vraag en aanbod op elkaar te kunnen afstemmen;
- het initiëren, ontwikkelen en in stand houden van een netwerk gericht op:
 - het bevorderen van leerlingbouwplaatsen in de restauratie- en herbestemmingssector;
 - het bevorderen van de instroom (niveau 2) en doorstroming van restauratieleerlingen;
 - een kwalitatieve uitvoering van restauratie- en herbestemmingsprojecten door gekwalificeerde bedrijven met inzet van gekwalificeerde leermeesters;
- het uitwisselen van kennis en kunde op het gebied van de restauratieopleidingen.

Taken

ROP richt zich op vier kerntaken:

- het creëren van leer-werkplaatsen voor leerlingen in de restauratie;
- het interesseren van leerlingen voor een opleiding in de restauratie;
- het koppelen van leerlingen aan de leer-werkplaatsen;
- het volgen van leerlingen op de werkplek en het wegnemen van belemmeringen tijdens de opleiding.

Structuur

Gekozen is voor een ROP-structuur per regio. Voor Noord-Brabant en Limburg kreeg dit een uitwerking in de totstandkoming van het ROP – Zuid-Nederland (ROP-Zuid), waarbij Stichting Behoud Monumenten Brabant als centrale projectcoördinator optreedt. Als zodanig

is deze de eerst verantwoordelijke voor het welslagen van het ROP in de regio Zuid. Als centrale projectcoördinator draagt de stichting niet alleen zorg voor de inhoudelijke kant van het ROP, maar ook subsidieaanvragen en de financiële verantwoordingsplicht lopen via Stichting Behoud Monumenten Brabant.

Om het ROP op landelijk niveau een eigen gezicht te kunnen geven en zich meer te kunnen profileren is in december 2009 de Vereniging ROP-Nederland opgericht. Deze zorgt ook voor landelijke afstemmingsbijeenkomsten voor de ROP-coördinatoren en voor onderlinge kennisuitwisseling. Vanuit ROP-Zuid maakt Wim Raaphorst, voorzitter van Stichting Behoud Monumenten Brabant, deel uit van het bestuur van de Vereniging ROP-Nederland.

Ontwikkelingen: groeiende vraag naar vakmanschap

Naar verwachting zal er de komende jaren een grote vraag naar vakmensen zijn. Enerzijds vanwege de vergrijzing in de bouw- en restauratiesector waardoor in verhouding veel mensen met werken zullen stoppen, anderzijds is de instroom van onderop zeer magertjes. Dat klemt des te meer omdat herbesteding en doorontwikkeling van leegstaande winkels, fabrieken, kantoren, boerderijen en wooncomplexen een belangrijk speerpunt van beleid is. De vanzelfsprekendheid van steeds maar weer nieuwbouw is over. Voor herbesteding en doorontwikkeling van (monumentaal) vastgoed zijn goed opgeleide en gekwalificeerde vaklieden onontbeerlijk.

De bouw- en restauratiesector vraagt om breed inzetbare vakmensen. Degenen die een aantal restauratiemodules hebben gevolgd, zijn voor bouwbedrijven vanwege hun bredere inzetbaarheid interessanter dan degenen die over minder vaardigheden beschikken. Dat heeft een positief effect op de toekomstmogelijkheden van deze categorie. Maar ook voor de bouwlieden zelf is de herbestedings- en restauratiesector een “aansprekend” vakgebied. Het is heel gevarieerd en mooi werk. Er is als het ware een wederzijdse connectie: restauratieleerlingen zijn excellente leerlingen in de bouw.

Meerwaarde ROP

Het Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen (NCE) ziet het ROP als dé partij in de regio waar inzicht in projecten, stage- en leerwerkplekken en begeleiding van leerlingen samenkomen. De regionale inbedding van de ROP-coördinatoren wordt gezien als een belangrijke meerwaarde. Daar ligt inderdaad de kracht van het ROP... in de sterke verbinding met de regio. De ROP-coördinatoren zijn de spin in het web en hebben nauwe contacten met opdrachtgevers en -nemers, monumentenorganisaties, overheden, subsidiegevers, opleidingsbedrijven en ROC's. Het ROP vervult een belangrijke makel- en schakelfunctie tussen restauratieprojecten, stages/leerwerkplekken en restauratieleerlingen.

Van oudsher richt ROP zich op de sectoren cultuur en onderwijs, maar ook economie gaat een steeds belangrijker rol spelen. Vakmensen zijn van steeds groter belang voor de economie. Bovendien biedt de erfgoedsector vanuit toeristisch oogpunt grote kansen voor de economie. Het behoud van ons cultureel erfgoed en het opleiden van vakmensen is daarmee van economisch belang. Dit blijkt ook uit het in 2013 gepubliceerde SER-rapport “*Handmade in Holland: vakmanschap en ondernemerschap in de ambachtseconomie*”.

ROP: verbreden

Aanvankelijk heeft ROP zich vooral gericht op leerlingen restauratietimmeren en -metselen niveau 3. Het restauratieveld omvat echter veel meer: van smeedwerk, dakbedekking waaronder leiwerk, zinkwerken, glas-in-lood, stukwerk, natuursteenbewerking en andere gespecialiseerde werken. Het is daarom van groot belang dat het ROP zich breder én anders ontwikkelt. Verbreding is heel goed mogelijk, omdat de werkwijze van het ROP breed toepasbaar is op alle restauratieopleidingen. Binnen ROP-Zuid is die verbreding enkele jaren geleden al ingezet. Onder meer naar dakdekkers, schilders en molenbouwers zijn – met succes – activiteiten ondernomen.

Vernieuwen

Belangrijk is op zoek te gaan naar vernieuwende projecten. ROP-Zuid omarmt initiatieven als “Vitaliseren oude beroepen” in Limburg, waarbij onervaren jongeren en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt samen optrekken met ervaren vakmensen. “Leren met je handen” wordt zo in de praktijk gebracht. Een dergelijk traject moet dual van karakter zijn: van begin af aan een combinatie van leren en werken in de praktijk. Dat is de beste leerschool!

Zeer interessant is het project “Schaesberg Slotlab 3D”, waarbij een van de torenspitsen van het kasteel via 3D “in het echt” wordt geprint. Goed beschouwd gaat het hier om interactie tussen nieuwe en oude ambachten. ROP-Zuid wil meer dan voorheen experimenten en innovaties rond ambachtelijk bouwen volgen, omdat het tot productvernieuwing kan leiden en nieuwe toekomstperspectieven kan bieden.

In Brabant is Job-House een aansprekend project. Het staat voor “Jij ontwikkelt Brabant”. JOB-House biedt leer- en werkplekken aan op grote erfgoedcomplexen in Brabant. Via deze projecten kun jongeren vanuit een verschillende discipline en met een gevarieerd opleidingsniveau (vmbo, mbo, hbo of wo) leren, experimenteren en meehelpen met het herbestemmen van erfgoed. Het brengt jongeren die creatief zijn met de handen samen met denkers en ontwikkelaars. Zo ontstaan nieuwe producten en kansen voor ambachtelijk werk.

Samenwerking – ROP-Restauratiecentrum

Meer dan ooit is samenwerking noodzakelijk. De verschillende belanghebbende en betrokken partijen moeten als het ware een keten vormen. Die kunnen worden versterkt door een “Lerend Netwerk” te ontwikkelen, zoals momenteel vanuit het Revivak-project in gang wordt gezet. Vanuit zijn makel- en schakelfunctie kan het ROP een waardevolle bijdrage leveren om het opgebouwde netwerk overeind te houden en te versterken. Daar ligt op dit moment een belangrijke maatschappelijke taak voor het ROP.

In maart 2019 wordt het Revivak-project beëindigd. Dan moet er wel een organisatie klaar staan om de in gang gezette activiteiten te continueren, zodat een structurele aanpak van de problematiek werkelijkheid kan worden. Een provinciaal restauratiecentrum vormt hierbij een belangrijke onderlegger. Aldus ontstaat een stevige basis voor een bestendige opleidingsinfrastructuur ten behoeve van het restauratievakmanschap.

Resultaatdoelstellingen ROP-Zuid in 2018

De resultaatdoelstellingen voor het ROP-Zuid voor 2018 zijn :

- aantal deelnemende ROP-restauratiebedrijven:	23 à 25
- aantal ROP-restauratieprojecten:	38 à 42
- aantal opleidingsweken:	ca. 1300
- aantal leerlingen (niveau 2 en 3 op ROP-restauratieprojecten:	ca. 80
- aantal speciale lesactiviteiten: cursussen excursies	4
- uitgave nieuwsbrief	2 x

Begroting ROP-Zuid 2018

Door ROP-Zuid is voor 2018 een begroting opgesteld ten bedrage van € 120.000,-. Inmiddels bereiken ons signalen dat de financiële bijdrage vanuit het O&O-fonds voor de Bouwnijverheid mogelijk lager wordt ten opzichte van voorgaande jaren. Hierop wordt geanticipeerd door in de begroting van Stichting Behoud Monumenten Brabant de inkomsten lager in te schatten, namelijk € 100.000,-. De uitgaven zullen hierop worden aangepast.

5. Revivak

Het behoud van het vakmanschap en het beschikken over voldoende vaklieden wordt in steeds bredere kring als een zorg ervaren. Vanuit de ervaringen met het ROP is Stichting Behoud Monumenten Brabant nauw betrokken bij het indienen van een projectaanvraag in het kader van Interreg V voor het project “Revivak” (Revival Vakmanschap).

Behalve Stichting Behoud Monumenten Brabant zijn de Nederlandse partners in het project: provincie Noord-Brabant, NHTV, Slot Schaesberg. De provincie Limburg is geen directe partner, over de uitvoering vindt evenwel regelmatig overleg plaats.

Uitgangspunt project

Voor de economische ontwikkeling van de bouw- en restauratiesector is het van groot belang dat voldoende aandacht bestaat voor techniek; niet alleen als het gaat om technologische ontwikkeling en innovatie, maar ook om een betere aansluiting tussen opleiding en arbeidsmarkt. Dit geldt voor de hoogtechnologische bedrijvigheid, maar ook voor de meer traditionele vakmanschapsberoepen. In het eerdergenoemde SER-rapport “*Handmade in Holland*” blijkt dat er tussen 2013 en 2021 in de ambachtseconomie een vervangingsvraag is van 229.000 banen. Deze vervangingsvraag en de verminderde instroom in het ambachts- onderwijs maakt dat er grote tekorten worden voorzien. De reden is voornamelijk de onbekendheid bij de doelgroepen., zowel wat betreft de inhoud als het arbeidsmarkt- perspectief. De ambachten kampen met een negatief imago probleem, onvoldoende instroom naar de opleidingen (mede als gevolg van het imago en een opleidingsconcept dat niet meer past bij de huidige behoeften) en het wegvloeien van de vereiste kennis.

Doelstellingen project Revivak

Hoofddoelstelling van project is: *behoud en stimulering van werkgelegenheid in de vakmanschapsberoepen, vooral in de bouw- en restauratieopleidingen.*

De neven-doelstellingen zijn:

- verbetering samenwerking tussen bedrijfsleven en opleidingen;
- toename van interesse in vakmanschap; bij werkzoekenden, jongeren en burgers
- grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit
- borging van kennis en ervaringen
- bijdragen aan beschikbaarheid van kwalitatief goed personeel voor onder meer de erfgoedsector.

Doelgroepen

De doelgroepen van het project Revivak zijn:

- jongeren (interesse ontwikkelen, instroom onderwijs)
- werklozen (arbeidsmarkt)
- ouderen (kennis borgen en benutten voor opleidingen)

De kern van de aanpak is om activiteiten en methoden te ontwikkelen om jongeren/werkzoekenden en personen met een afstand tot de arbeidsmarkt (weer) te interesseren voor ambacht (en techniek). Dat kan door een combinatie van oud, nieuw en transnationaal.

- oud: het leren en werken in de praktijk, live en op locatie.
- nieuw: via digitale weg (internetcolleges), op afstand en op de momenten dat het de deelnemer het meest schikt.
- transnationaal: door grensoverschrijdende, multidisciplinaire stages, excursies en bootcamps (zowel voor studenten als voor docenten).

Samen vormen deze acties een innovatieve mix.

Ten behoeve van de realisering van het project zijn vijf werkpakketten geformuleerd. Stichting Behoud Monumenten Brabant treedt op als leadpartner van het project. De totale projectomvang is € 1.621.526,50 waarvan € 181.899,80 voor het projectmanagement. Daarnaast voert Stichting Behoud Monumenten Brabant een deel van het project uit ten bedrage van € 303.032,85. De subsidie is 50%.

Voor de niet subsidiabele kosten ontvangt Stichting Behoud Monumenten Brabant cofinanciering van de provincies Noord-Brabant en Limburg, van elk € 54.000,-.

In de begroting van Stichting Behoud Monumenten Brabant voor 2018 is aan de inkomstenkant vanuit het project Revivak een bedrag van € 105.000,- meegenomen; aan uitgaven is een bedrag van € 25.000,- opgenomen.

6. Overige projecten

Stichting Behoud Monumenten Brabant wil een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de integrale monumentenzorg in onze provincie. Monumentencategorieën die extra onder druk staan, zoals religieus erfgoed en boerderijen, krijgen hierbij meer aandacht. Tevens willen we aansluiten bij de hoofdlijnen van het landelijke en provinciale monumentenbeleid, met name herbestemming en gebiedsgerichte monumentenzorg.

A) Religieus erfgoed

Een van de monumentencategorieën die extra aandacht krijgen van Stichting Behoud Monumenten Brabant is het religieus erfgoed. Met name de problematiek van de leegkomende kerkgebouwen is meer dan zorgwekkend. Telde Noord-Brabant een paar jaar geleden nog meer dan 500 kerkgebouwen, binnen enkele jaren dreigt de helft hiervan zijn oorspronkelijke functie te verliezen. Onderhoud van deze gebouwen vergt grote inspanningen van de kerkeigenaren. Bij katholieke kerken is de problematiek van kerksluiting groter dan bij protestants-christelijke kerken, maar ook daar moeten kerken worden gesloten. Kerksluitingen hebben niet alleen sociale gevolgen voor de kerkgangers. Vaak gaat het ook om monumentale of beeldbepalende gebouwen die belangrijk zijn voor de identiteit van een stad of dorp en daarmee ook voor het leef- en vestigingsklimaat.

Voor het bevorderen van de belangstelling voor en het behoud van historische en/of beeldbepalende kerkelijke gebouwen in Noord-Brabant werd in 1994 Stichting BrabantBeeld opgericht. Eind 2017 heeft deze organisatie besloten zich op te heffen, omdat binnen de kerkgenootschappen en in de samenleving inmiddels vergaande belangstelling en bezorgdheid is voor het religieus erfgoed. Dit neemt niet weg dat voortdurend de vinger aan de pols moet worden gehouden en dat er afstemming nodig is tussen de betrokken en belanghebbende partijen. Stichting Behoud Monumenten Brabant heeft op verzoek van Stichting Brabantbeeld toegezegd het behoud van kerkelijke gebouwen in Brabant als permanent aandachtsveld in haar takenpakket op te nemen. Concreet betekent dit dat jaarlijks door ons een overleg wordt georganiseerd met de beide Brabantse bisdommen en met de PKN. Als compensatie daarvoor worden de gelden op de rekening van Stichting BrabantBeeld (enkele duizenden euro's) overgemaakt naar Stichting Behoud Monumenten Brabant.

B) Boerderijen

Al vanaf 2005 ontwikkelt Stichting Behoud Monumenten Brabant activiteiten ten behoeve van het ruraal erfgoed. Onderdeel daarvan is de Boerderijenlijn. Deze is zeer waardevol gebleken, zowel uit oogpunt van instandhouding van boerderijen en schuren als uit zakelijke overwegingen. De Boerderijenlijn blijkt namelijk heel wat betaald werk te genereren.

Het Monumentenhuis Brabant / Stichting Behoud Monumenten Brabant onderhoudt verder nauwe contacten met Stichting de Brabantse Boerderij. Over en weer weten we elkaar te vinden. Het postadres van Stichting de Brabantse Boerderij is dat van het Monumentenhuis: Markt 9 in Geertruidenberg.

Op beperkte schaal wordt ook ondersteuning aan Stichting de Brabantse Boerderij gegeven. De urenbesteding die in 2018 hiervoor plaatsvindt valt onder de noemer: gratis bijdrage aan de Brabantse monumentenzorg.

Doorontwikkeling VAB-locaties en ruimtelijke kwaliteit in Het Groene Woud

Ten behoeve van Streekhuis Het Groene Woud heeft Stichting Behoud Monumenten Brabant een projectvoorstel uitgewerkt voor de doorontwikkeling van VAB-locaties en ruimtelijke kwaliteit in Het Groene Woud. Dit is het gebied tussen Eindhoven, Tilburg en Den Bosch.

Dit project is inmiddels gehonoreerd. Met Streekhuis Het Groene Woud en de provincie Noord-Brabant wordt overleg gevoerd om in 2018 tot uitvoering van het project te komen. Hiervoor is een bedrag beschikbaar van € 20.000,-.

7. Partners

Stichting Behoud Monumenten Brabant onderhoudt nauwe relaties met Stichting Monumentenhuis Brabant en Stichting Advisering Monumenten en Ruimtelijke Kwaliteit Brabant. Daarnaast is Stichting Behoud Monumenten Brabant de enige aandeelhouder van Monumentenhuis Brabant BV, die tegen zakelijke tarieven gemeenten ondersteunt bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

Deze drie “verwante” organisaties maken bij de uitvoering van hun taken in belangrijke mate gebruik van het personeel van Stichting Behoud Monumenten Brabant.

Contacten

Stichting Behoud Monumenten Brabant wil graag “het huis” zijn waar de verschillende bij de monumentenzorg in Noord-Brabant betrokken partijen aan tafel kunnen aanschuiven voor het uitwisselen van informatie, om activiteiten op elkaar afstemmen, voor het bundelen van de krachten en om concrete samenwerking te realiseren.

Behalve de hierboven genoemde organisaties onderhoudt Stichting Behoud Monumenten Brabant goede contacten met de Monumentenwacht Noord-Brabant, Erfgoed Brabant, Stichting Brabants Heem en tal van plaatselijke heemkundeverenigingen, Stichting Het Noordbrabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, de Brabantse Molenstichting, Stichting Historische Stuwen en Sluizen, Bond Heemschut, Vereniging ROP-Nederland, de Brabantse restauratiebedrijven, de samenwerkingsverbanden van bouwwerkgevers, de Brabantse ROC's, de beide Brabantse bisdommen en de PKN.

In 2018 zal Stichting Behoud Monumenten Brabant zich dienstbaar blijven opstellen voor deze organisaties.

8. Bijdrage aan de Brabantse monumentenzorg

Stichting Behoud Monumenten Brabant is een ideële organisatie. Als het bedrijfsmatig verantwoord is, worden er initiatieven en activiteiten ondersteund die de Brabantse monumentenzorg ten goede komen. Vanaf 2000 is dit het geval, met name op het gebied van het religieus erfgoed (onderzoek, uitgave brochures, Ambassadeursproject Religieus Erfgoed, 10-punten actieplan), het ruraal erfgoed (Boerderijenlijn) en het Restauratie Opleidingsproject.

Het mes snijdt hier aan twee kanten. Zowel Stichting Behoud Monumenten Brabant als de door haar ondersteunde organisaties hebben er profijt van, alsook heeft de Brabantse monumentenzorg in algemene zin er voordeel van.

Voor Stichting Behoud Monumenten Brabant geldt dat het haar betekenis geeft binnen de Brabantse monumentenzorg, maar ook levert het haar na enige tijd levert of de haar verwante organisaties financieel voordeel op. Zo heeft het Monumentenhuis Brabant – via de Boerderijenlijn – verschillende betaalde opdrachten gekregen.

In 2018 wordt deze lijn voortgezet. Door middel van personele inzet wordt een bijdrage geleverd aan:

- het religieus erfgoed (o.a. helpdesk): ureninzet 100 uur;
- ruraal erfgoed (o.a. St. de Brabantse Boerderij, Boerderijenlijn): ureninzet 100 uur;

Totale ureninzet 2018: 200 uur, waarvan 100 uur als voorinvestering is te beschouwen.

9. Begroting

Stichting Behoud Monumentenhuis Brabant is niet BTW-plichtig. Van de Belastingdienst is hierover een verklaring ontvangen.

Per 1 januari 2017 bedroeg het eigen vermogen: € 327.739,-.

Exploitatieresultaat 2018

Door Witlox van den Boomen Accountants is een begroting opgesteld, met een geprognoseerd exploitatieresultaat van € 67.839,-.